

Navigatorul si Musatinul

In colaborare cu Adrian Popovici
vineri, 19 februarie 2010

Cu secole în urm , un tân r „vis tor” portughez, n scut în zodia princilor acestei lumi, se hot rî s se retrag din viaca politic , spre a medita în lini_te la viitorul c rii sale, care visa deja s cucereasc _i alte lumi, necunoscute, _i „lumi noi s aduc lumii”, dup cum foarte plastic se exprima conacionalul s u Camoes, în a sa Lusiada, la 1572, glorificându-_i înainta_ii. Henric al IV-lea Navigatorul sau El Navidad (1394-1460) a devenit cea mai popular figur din cara sa, Portugalia, aducându-le în fiecare an de Cr ciun, daruri copiilor, immortalizat într-un colind la mod (Feliz Navidad sau Mos Craciun este asimilat in traditia portugheza cu Henric al IV-lea, n.a.). Dar ce daruri? Frumusecile minunatei noastre planete albastre: c ri _i insule, continente _i m ri...Contemplând nem rginita mare ce se z rea albastr de la Vila do Infante, castelul s u din Sagres, din pitoreasca regiune fenician Algarve, princu l _i adun la curtea sa pe cei mai pricepuci cartografi, navigatori, astronomi, evrei, arabi ori mauri, încurajându-_i compatriocii s exploreze marea, tot mai departe _i mai departe de infinitul albastru. Ca s folosim un termen pompos din ziua de azi a „sponsorizat” expediții de explorare spre insule din necunoscutul Atlantic, coborând de-a lungul coaste de Vest a Africii. Încerc s g seasc o rut maritim spre India (cara mirodeniilor) _i sfâr _i prin a întemeia o _coal de navigacie. João Gonçalves Zarco, Bartolomeu Perestrelo si Tristão Vaz Teixeira redescoperir Madeira _i ast zi putem degusta un vin celebru. Cultiv mândria portughez a exporatorilor _i muri, plâns de contemporani, dar munca îi fu continuat Bartolomeo Dias ori Vasco Da Gama. Cam în aceea_i perioad , în timp ce portughezii no_tri luptau cu „misterele” m rii, Moldova tr ia alte convulsuni. Str vechea dinastie mu_atin încerca s mencin un echilibru, instabil uneori, la fruntariile Europei Cre_tine (denumirea convencional atribuit b trînului continent s-a materializat abia în secolul al XVIII-lea, a_a cum o percepem azi, n.a.). ^tefan I Mu_at (1394-1399), se f cu aliat polonilor, dar îl sup r aprig pe rivalul lor, trufa_ul rege maghiar Sigismund de Luxemburg care, preg ti o pedepsire militar domnului moldav asediind fortificatul Neamc, dar, se v zu clar c nu putu cuceri cetatea. Astfel c la Ghind oani, în februarie 1395, ^tefan îi nimici oastea în retragere, intrând glorios în istorie. El odihne_te azi ve_nic la Man stirea Bogdana din R d uci, unde str nepotul s u vrednic, ^tefan cel Mare, pe piatra de mormânt, pus chiar din ordinul s u, aminte_te în piatr de victoria de la Ghind oani.